

PAPER DETAILS

TITLE: SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE DERSİNE YÖNELİK
ENDİSELERİ VE TUTUMLARI: ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

AUTHORS: Nazmiye EKİNCİ, Seyhan ÇİL KOÇYİĞİT

PAGES: 506-528

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/849528>

SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE DERSİNE YÖNELİK ENDİŞELERİ VE TUTUMLARI: ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

ANXIETY AND ATTITUDES OF HEALTH MANAGEMENT STUDENTS ABOUT ACCOUNTING COURSE: CASE OF ANKARA HACI BAYRAM VELI UNIVERSITY

Seyhan ÇİL KOÇYİĞİT*
Nazmiye EKİNCİ**

Öz

Çoğunlukla sağlık yönetimi bölümü öğrencileri için zorunlu olan muhasebe dersi, öğrencilerin en fazla zorlandıkları dersler arasında sayılmaktadır. Dolayısıyla sağlık yönetimi öğrencilerinin muhasebe dersleriyle alakalı birtakım endişeleri bulunmaktadır. Öğrencilerin bu endişeleri onların muhasebe dersine ilişkin tutumlarını da etkileyebilmektedir. Muhasebe eğitime dair endişe ve tutumlara yönelik akademik çalışmalara pek rastlanmazken istatistik, matematik, İngilizce, bilgisayar öğrenmede endişeleri ve buna yönelik tutumları ölçen çalışmalara rastlanmıştır. Çalışmanın amacı, elde edilen verilerle üniversite öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumlarının incelenmesi; derse yönelik endişe ve tutumlarıyla çeşitli değişkenler arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu çerçevede, muhasebe dersine yönelik endişe ve tutum ifadelerinin yöneltildiği 60 adet anket sorusu Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sağlık Yönetimi öğrencilerine sorulmuştur. Araştırma sonucunda katılımcıların muhasebe derslerine karşı endişelerini ortaya koyan ifadelere 2,98 (orta seviye) düzeyinde bir katılım sağladıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin tutumlarını ortaya koyan ifadelere 2,68'lik düzeyde (orta seviye) katılım sağladıkları tespit edilmiştir. Ek olarak katılımcıların muhasebe derslerine yönelik endişeleri ile tutumları arasında pozitif yönlü ve doğrusal bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Dersi, Endişe, Tutum

JEL Kodları: M19, I00, M00, I20

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, E-mail: seyhan.cil@hbv.edu.tr

** İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu, Sağlık Kurumları İşletmeciliği, E-mail: nazmiye.ekinci@kavram.edu.tr,

Abstract

Accounting course, which is mostly compulsory for the students of health management department, is considered as one of the most challenging courses for students. Therefore, healthcare management students have some concerns about accounting lessons. These concerns of the students may also affect their attitudes towards the accounting course. While academic studies on anxiety and attitudes about accounting education are not very common, there are studies that measures anxiety and attitudes towards statistics, mathematics, English, computer learning. The aim of the study is to examine the concerns and attitudes of university students towards the accounting course; to reveal whether there is a significant difference between various variables with their anxiety and attitudes towards the course. To do so, 60 questionnaire questions about anxiety and attitude statements regarding accounting lesson were asked to Ankara Hacı Bayram Veli University Healthcare Management students. As a result of the research, it was determined that the participants expressed a level of 2.98 (intermediate level) participation in the statements expressing their concerns about accounting lessons. In addition, it was revealed that the students express their attitudes at the level of 2.68 (middle level). Finally, it was found that there was a positive and linear relationship between the participants' anxieties and attitudes towards accounting courses.

Keywords: Accounting, Accounting Course, Anxiety, Attitude

JEL Codes: M19, I00, M00, I20

1. Giriş

Literatürde muhasebe eğitime dair endişe ve tutumlara yönelik akademik çalışmalara pek rastlanmazken istatistik, matematik, İngilizce, bilgisayar öğrenmede endişeleri ve buna yönelik tutumları ölçe çalışmalara rastlanmıştır. Bu çalışma, literatürde pek fazla değinilmeyen muhasebe derslerine ilişkin endişe ve tutumları ölçmesi bakımından önem arz etmektedir.

Bu araştırmada Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'nin sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumlarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, bu araştırmada ilk olarak endişe, kaygı ve tutum kavramlarının üzerinde durulmuş, ardından kapsamlı bir literatür taramasına yer verilmiştir. Daha sonra öğrencilerin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumları ile cinsiyet, yaş, sınıf, ilk defa muhasebe dersinin alınma durumu ve benzeri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı araştırılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumlarının görüşlerinin karşılaştırılmasında iki seçenekli sorular için Bağımsız Örneklem T-Testi; ikiden fazla seçeneğe sahip sorularda Anova analizi ile uygulanmıştır. Ayrıca, katılımcıların muhasebe dersine yönelik endişeleri ile derse yönelik tutumları arasındaki ilişkinin tespitinde korelasyon analizi yapılmıştır.

2. Kavramsal Çerçeve

Muhasebe, işletmelerde para ile ifade edilebilen değer hareketlerini belirli bir düzen içerisinde izleyerek sonuçlarını belirli dönemlerde ortaya koymaktır (Çonkar vd., 2010, s. 4; akt. Biçer & İlman,

2018, s. 997). Warren, Reeve & Duchac (2007, s. 7; akt. Buckhaults & Fisher, 2011, s. 31) muhasebeyi “bir şirketin ekonomik faaliyetleri ve durumu hakkında paydaşlara raporlar sunan bir bilgi sistemi” veya daha basit bir ifadeyle “iş dili” olarak tanımlamışlardır.

Zeytin (2016, s. 150) muhasebe alanında verilen eğitimi, öğrencilerin teorik ve teknik muhasebe bilgisi, entelektüel beceriler, mesleki değer ve etik konularına ilişkin temel muhasebe bilgilerini kazanmaları şeklinde açıklamıştır. Cheng & Liao (2016, s. 15) muhasebenin çoğu üniversitedeki İşletme/İktisadi İdari Bilimler Fakültesi dalları için zorunlu bir ders olduğunu belirtmiştir. Muhasebe eğitimi sağlık yönetimi alanında lisans okuyan öğrenciler için de çoğunlukla zorunlu bir derstir.

Bougen (1994, ss. 320-321), muhasebe derslerinin daha çok sıkıcı ve yaratıcı olmayan bir olgu olarak algılandığını belirtmiştir. Cheng & Liao (2016, s. 15) da öğrencilerin genel olarak muhasebe dersi hakkında olumsuz basmakalıp düşüncelere sahip olduğunu vurgulamıştır. Bir başka çalışmada ise, muhasebenin endişe yaratan sıkıcı, kalemle iten bir konu olarak görüldüğü belirtilmiştir (Ameen, Guffey, & Jackson, 2002; Borja, 2003; akt. Buckhaults & Fisher, 2011, s. 31). Sağlık yönetimi bölümü öğrencileri için çoğunlukla zorunlu dersler arasında yer alan muhasebe, öğrencilerin en fazla zorlandıkları dersler arasında gelmektedir. Dolayısıyla bu öğrencilerinin muhasebe derslerine ilişkin birtakım endişeleri bulunmaktadır. Öğrencilerin bu endişeleri ise onların muhasebe dersine olan tutumlarını da etkileyebilmektedir.

“Endişe” terimi genellikle geçici bir duygusal durumu tanımlamak için kullanılsa da aynı zamanda bir kişilik özelliğini ifade etmek için de kullanılmaktadır (Clark & Schwartz, 1989, s. 150). Endişe: gerginlik, endişe ve gerginlik hissi içeren duygusal ve psikolojik bir durumdur (Spielberger vd., 1983; akt. Chen & Chen, 2012, s. 2819). Wilkinson & Campbell (1997; akt. Cheng & Liao, 2016, s. 16) endişeyi bireyin kaygılı, gergin ve rahatsız hissetmesine yol açan bir tehdit olarak tanımlamış; kaygı nedeninin genellikle bilinmediğini veya belirsiz olduğunu vurgulamıştır.

Endişe terimi, farklı bağlamda çeşitli çağrışımlar sunar (Thakur, 2017, s. 36):

- Genel endişe: Yirminci yüzyılın başında, Freud’un yazılarında bahsettiği gibi endişe korku ile ilişkilendirilmiştir. Daha sonra kaygı endişeyle ilişkilendirilmeye başlanmış ve de bazı çalışmalarda kaygı ve korku farklı şekilde açıklanmıştır. Twenge (2002; akt. Thakur, 2017, s. 36) genel endişe modelini sunmuştur, yani çevresel tehdit arttığında endişe artar. Genel olarak, gerginlik, tansiyon, kaygı ve olumsuz tutum duyguları endişe terimiyle ilişkilidir.
- Durum endişesi: Kişinin geçici korku ya da bir şey tehdidi duygularıyla ilişkili olan bu tür bir endişedir. Öğrencilerin yazılı sınav veya test sınavı öncesi endişesi örnek olarak verilebilir. Bu endişe, öğrenciler sınava girip çıktıktan sonra ortadan kalkacaktır (Thakur, 2017, s. 36).
- Sürekli endişe: Birinin endişeli olduğu ve davranışsal tepkilerle yansıdığı istikrarlı bir durumdur. Çoğu zaman tehlikeli ve tehdit edici olduğundan artık bireyi normal bir hal alır (Thakur, 2017, s. 36).

- Kolaylaştırıcı endişe: Endişenin öğrenmede olumlu bir güç olarak çalıştığı fikridir (Thakur, 2017, s. 36).
- Duruma özgü endişe: Bu terim adından da anlaşılabilirliği gibi, ikinci dil öğretme ve öğrenme, dil kaygısı sırasında matematik endişesi gibi belirli bir durum, konu ve nesne ile ilişkilidir (Thakur, 2017, s. 36).

Arkonaç (2001, s. 158) tutumların bilimsel olarak incelenmesinin 19. yüz yılda başladığını ve Latince “ harekete hazır” anlamına geldiğini belirtmiştir. Tutum, bir bireyin organize ve alışıldığı şekildeki bilişsel süreci veya diğer insanlara, olaylara ve maddelere karşı psikolojik tepkisi olarak tanımlanmaktadır (Lindgren, 1967; akt. Chen & Chen, 2012, s. 2819). Çöllü & Öztürk (2006, s. 375) tutumların, bireysel olduğunu ve bireye atfedilen bir eğilim olduğunu belirtmiştir.

Sardarov (2012, ss. 5-6) tutumu oluşturan faktörleri zihinsel veya bilgisel faktörler, duygusal-hissi faktörler, davranışsal faktörler olarak açıklamıştır. Tutum ölçmede kullanılan yöntemler ise şu şekilde sınıflandırılabilir (Özdemir, 2018, s. 61):

- Bireyin ortaya koyduğu davranışlardan çıkarsamaların yapılması (davranışın gözlenmesi)
- Bireyin fizyolojik tepkilerine dayalı olarak çıkarsamaların yapılması (kalp atım hızı değişiklikleri, gözbebeği büyüme ve küçülmesi, solunumun sıklaşması gibi)
- Kişilerin ifadelerine verdikleri tepkilere dayanarak çıkarsamaların yapılması (ölçekleme tekniği)

Çelik & Serinkan (2011, s. 292; akt. Temelli & Çınar, 2017, s. 290) eğitimin tutumları değiştirmede önemli bir etkisi olduğu için öğretim elemanlarının öğrenci tutumlarının ne olduğunu, nasıl ölçülebileceğini bilmeleri, eğitimin niteliğini artırmada önemli bir etken olabileceğine değinmiştir. Ertuğrul & Özdemir (2014, s. 205) ise tutum ile ilgili yapılan araştırmaların öğrencilerin derse tutumlarını, onların derse yaklaşımlarını, o konudaki bilgi düzeylerini, ilgilerini ve bilgi edinme isteklerini belirleyebileceğine değinmiştir. Temelli & Çınar (2017, s. 290) bu nedenlerle öğrencilerin belli derslere yönelik tutumlarını ölçme amacını taşıyan araştırmaların günümüzde önemli olduğunu vurgulamıştır.

Buckhaults & Fisher (2011, s. 31) muhasebe eğitime yönelik şunları aktarmıştır: “Muhasebe mesleğine olan yüksek talebe rağmen, tüm seviyelerde muhasebe eğitimi yıllardır düşmektedir. Muhasebe dersleri, hem eğitimciler hem de öğrenciler için endişe yaratan ve aşırı sıkıcı bir konu olarak görülmektedir. Muhasebe dersinin öğrencilere sunumunu değiştirilerek, yeni öğretim yöntemlerini muhasebe derslerine dâhil ederek, muhasebe eğitimi için pazarlamayı artırarak ve farklı öğrenme yöntemlerini keşfederek veya belirleyerek muhasebe kaygısı azaltılabilir.”

3. Literatür Taraması

Literatürde eğitimde endişe veya tutumlara yönelik (örneğin: İngilizce – ve matematik eğitimi ve benzerlerine yönelik endişe ve tutuma yönelik) çalışmaların sayısı oldukça fazladır. Bu çalışmalardan Türkiye kaynaklı olanlardan bazıları şunlardır:

Çakıcı'nın (2007, ss. 21-36) İzmir'de üniversite birinci sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada zorunlu dersler arasında yer alan İngilizce'ye yönelik tutumlarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları, öğrencilerin zorunlu İngilizce dersine olan tutumlarının olumsuz olduğunu göstermiştir.

Kavgacı (2017, s. 42), Eğitim Fakültesi'nde akademik İngilizce dersi alan 192 öğrenci üzerinde yaptığı çalışmada onların akademik İngilizceye yönelik tutumlarını ölçmüştür. Çalışmanın bulguları, öğrencilerin tutumlarının genel olarak olumsuz olduğunu göstermiştir (Kavgacı, 2017, ss. 36-44) .

Adal & Yavuz (2017, ss. 20-41), ortaokul öğrencilerinin matematik öz yeterlik algıları ile matematik kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve öğrencilerin öz yeterlik ve kaygı düzeylerini cinsiyet, sınıf düzeyi ve sosyo – ekonomik düzey gibi değişkenlere göre belirlemiştir. Çalışmanın bulguları, öğrencilerin matematik kaygı düzeylerinin cinsiyete ve matematik kursuna katılım durumuna göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Kargar, Tarmizi & Bayat'ın (2010, s. 537) Malezya'da 203 öğrenci üzerinde yaptığı bir araştırmada üniversite öğrencileri arasında matematik kaygısı, matematiğe yönelik tutum ve matematiksel düşünce arasındaki ilişkileri incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularıyla matematik dersine yönelik endişelerle derse tutum arasında negatif yönlü ilişki olduğu saptanmıştır.

Özdemir & Gür'ün (2011, s. 39) Balıkesir'de 270 ilköğretim 8. sınıf öğrencisi üzerinde yaptığı bir araştırmada öğrencilere yönelik bir matematik kaygısı-endişesi ölçeği geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada bir ölçek geliştirilmiştir. Çalışmanın bulguları, orijinal ölçekle benzer sonuçlar elde edildiğini göstermektedir.

Muhasebe eğitimine yönelik endişe ve tutumları birlikte ele alan çalışmaların miktarı ise oldukça azdır. Örneğin: Currie (2014, s. 19), muhasebe eğitimi açısından endişe ve tutuma yönelik (her ikisini birden ele alan) çalışmalara çok rastlanmadığını belirtmiştir. Muhasebe eğitimi açısından endişe ve tutum konularını birlikte ele alan çok az sayıda çalışma mevcuttur. Bunlardan birisi de Varıcı & Bulut'un (2015, ss. 292-315) Samsun'da 188 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı araştırmadır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın amacı, Samsun'da yer alan bir üniversitenin İİBF öğrencilerinin muhasebe dersi ile ilgili endişelerini tespit ederek bu öğrencilerin muhasebeye yönelik tutumlarını belirlemektir. Çalışmanın bulguları, kız öğrencilerin erkeklere oranla daha karamsar ve endişeli olduklarını; muhasebe dersine yönelik endişe arttıkça derse yönelik tutumların olumsuzlaştığını göstermektedir.

Ertuğrul & Özdemir (2014, ss. 204-214) Ege Bölgesinde muhasebe dersi alan 821 ön lisans ve lisans öğrencisinin derse yönelik tutumlarını ortaya koymak için bir araştırma yapmıştır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları, öğrencilerin muhasebe dersine yönelik tutumlarının olumsuzla yakın çıktığını göstermektedir.

Borja (2003, ss. 30-32), muhasebe konusunda yeni olan tüm öğrencilerin seviyelerinin, konuyu yabancı dil konuşmayı öğrenmek kadar zor olarak görebileceğini ve bu durumun öğrenciler için aşırı endişe yaratabileceğini tespit etmiştir. Öğrencilerin muhasebe dersine ilişkin endişelerden kurtulabilmek ve bunun öğrencilerin tutumlarına yansımaları sağlayabilmek için en etkili yöntemin hazırlık yapmak olduğunu açıklamıştır.

Ayrıca, literatürde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin streslerini (Cengiz & Tekin, 2019, ss. 183-212) ölçen, muhasebe eğitimlerine bakış açılarını ölçen (Çelenk, Atmaca & Horasan, 2010, ss. 159-171), muhasebe öğreniminde başarılarını etkileyen (Erol & Erkan, 2008, ss. 284-301) veya başarılarını olumsuz etkileyen faktörleri (Demir & Çam, 2006, ss. 160-169) inceleyen, muhasebe eğitimine bakış açılarını etkileyen faktörleri vb. ele alan (Kandemir, Kardeş & Baykut, 2016, ss. 133-151) çalışmalar da yer almaktadır.

Ameen, Guffey & Jackson (2002, ss. 16-22) ise muhasebe eğitimcileri arasında öğretme endişesini ölçmeyi amaçlayan bir çalışma yapmıştır. Araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları, ankete katılanların % 78'inden fazlasının öğretim endişesi yaşadıklarını göstermektedir.

Musbah (2008, s. 1) Malezya'da bir üniversitenin lisansüstü eğitim alan öğrencilerinin sahip oldukları muhasebe derslerine yönelik endişelerinin, onların başarılarına etkisini anket yöntemiyle araştırmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin muhasebe dersine karşı duydukları endişelerin onların akademik başarılarını olumsuz etkilediği belirlenmiştir.

Türkiye kaynaklı ve diğer çalışmalarda eğitime ilişkin endişeler ve tutumlarla ilgili öğrencilerin genel olarak zorunlu olan derslere yönelik endişelere sahip oldukları ve bunun da tutumlarını olumsuz etkilediği söylenebilir.

4. Araştırma

4.1. Araştırmanın Amacı, Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın temel amacı, elde edilen verilerle üniversite öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumlarının incelenmesidir. Ayrıca öğrencilerin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumları ile cinsiyet, yaş, sınıf, ilk defa muhasebe dersinin alınma durumu, mezun olunan lise türü, muhasebe ile ilgilenen yakının olup olmadığı ve eğitim tamamlandıktan sonra planlanan kariyer alanı arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığının ortaya konulması da araştırmanın diğer amacıdır.

Araştırmanın evrenini, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencileri, 2019 yılında toplam 453 kişidir. Bu kısımda 1. Sınıf öğrencilerinin 104 kişi; 2. Sınıf öğrencilerinin 116 kişi; 3. Sınıf öğrencilerinin 110 kişi ve 4. Sınıf öğrencilerinin 123 kişi oldukları belirlenmiştir. Örneklem ise, öğrenciler arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi ana küleden seçilecek örneğe ait birimlerin her birine eşit seçilme şansı veren ve seçimin etki altında kalmadan farklı seçim şekilleri ile yapılabilirdiği yöntemdir.

Araştırmada yer alan toplam 453 kişinin evreni temsil edebilirlik düzeyinin ortaya konmasında ana külenin bilindiği durumlarda kullanılan şu formülasyon kullanılmıştır (Yamane, 2001, ss. 116-117):

$$n = \frac{(Nt^2 pq)}{(d^2 (N-1) + t^2 pq)}$$

$$n = \frac{(453 * 1,962 * 0,10 * 0,90)}{(0,052 * 452 + 1,962 * 0,90 * 0,10)}$$

$$n = 106$$

Formüldeki N: evren sayısını, n: örneklem büyüklüğünü, p: olayın görülme olasılığını, q: 1-p: olayın görülme olasılığını, d: kabul edilen $\pm$ örnekleme hata oranını ve $t_{(\alpha, sd)}$: α anlamlılık düzeyinde, serbestlik derecesine göre t kritik değerini ifade etmektedir.

İlgili değerler formülde yerine konduğunda % 95 güven aralığında sağlık yönetimi bölümü lisans öğrencileri için 106 kişiye ulaşılması yeterli bulunmuştur. Evreni daha iyi temsil etmesi adına çalışmada 240 kişiye ulaşılmıştır.

4.2. Araştırmanın Yöntemi, Güvenilirlik Analizi ve Normallik Testi

Çalışmada, verilerin elde edilmesinde anket yöntemine başvurulmuş, anket soruları yüz yüze anket tekniğiyle katılımcılara ulaştırılmıştır. Anket soruları hazırlanırken Varıcı & Bulut'un (2015, ss. 293-314) Samsun'da yaptıkları çalışmadan yararlanılmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS paket programından yararlanılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumlarının görüşlerinin karşılaştırılmasında iki seçeneği sorular için Bağımsız Örneklem T-Testi; ikiden fazla seçeneğe sahip sorularda tek yönlü varyans (Anova) analizi ile uygulanmıştır. Anova analizi, incelemeye konu olan değişkene göre, en az 3 bağımsız grup arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespiti için kullanılmaktadır (Kalaycı, 2014, s. 74; İslamoğlu & Alınacı, 2014, s. 318). Araştırmada ayrıca, katılımcıların muhasebe dersine yönelik endişeleri ile derse yönelik tutumları arasındaki ilişkinin tespitinde korelasyon analizi yapılmıştır.

Bu çalışmada güvenirlik analizinde Cronbach's Alpha Katsayısı kullanılmıştır. Alfa katsayısının değerlendirme aralıkları şu şekilde sınıflandırılmıştır (Akgül & Çevik, 2003, ss. 428-435):

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değil,

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenirliktedir,

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilir,dir,

$0.80 \leq \alpha < 0.100$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Tablo 1: Cronbach's Alpha tekniğine ilişkin çözümleme sonuçları

Boyutlar	Cronbach's Alpha Katsayısı	Madde Sayısı
Endişe Ölçeği	.95	25
Tutum Ölçeği	.74	28

Tablo 1, endişe ölçeğinin yüksek derecede güvenilir olduğunu; tutum ölçeğinin ise oldukça güvenilir bir düzeyde olduğu göstermektedir.

Araştırmada kullanılan bir diğer test tekniği de normallik testidir. Bu test, parametrik test yöntemlerinin kullanılabilirliğinin temel bir şartı olan “verilerin normal bir dağılıma sahip olma” koşulunu ortaya koyan bir test tekniğidir. Normallik testinde Skewness (Çarpıklık) ve Kurtosis (Basıklık) değerlerinin - 2 ile +2 aralığında olması beklenmektedir (George & Mallery, 2010, s. 21). Bu koşulun yerine geldiği durumlarda verilerin normal dağılıma sahip olduğu varsayılır.

Tablo 2: Normallik test sonuçları

Endişe	Skewness	,157
	Kurtosis	,313
Tutum	Skewness	,157
	Kurtosis	,313

Tablo 2'den de anlaşılacağı üzere, anket uygulaması sonucunda elde edilen verilerin normal bir dağılım gösterdiği sonucu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle bu araştırmada parametrik test yöntemleri tercih edilmiştir.

5. Bulgular

5.1. Genel Tanımlayıcı İstatistikler

Tablo 3'te çalışmaya katılan kişilere ait demografik özellikler yani katılımcılara ait olan genel betimsel istatistiklere yer verilmiştir:

Tablo 3: Katılımcılara ait genel betimsel istatistikler

	N	Yüzde (%)		N	Yüzde (%)
Cinsiyet			Muhasebe dersini ilk defa alma durumu		
Kadın	182	75,8	İlk defa	155	64,6
Erkek	58	24,2	İlk defa alınmamış	85	35,4
Toplam	240	100	Toplam	240	100,0
Yaş			Eğitim sonrası kariyer alanı		
18-20 Yaş	85	35,4	Kamu	82	34,2
20-23 Yaş	147	61,3	Özel	105	43,7
24-29 Yaş	8	3,3	Akademik	53	22,1
Toplam	240	100,0	Toplam	240	100,0
Sınıfı			Mezun olunan lise		
1.Sınıf	58	24,2	Düz lise	26	10,8
2.Sınıf	74	30,8	Anadolu Lisesi	168	70
3.Sınıf	68	28,3	Meslek lisesi ve diğer	46	19,2
4.Sınıf	40	16,7	Toplam	240	100
Toplam	240	100,0			
			Muhasebe ile ilgilenen yakını olup olmadığı		
			Var	70	29,2
			Yok	170	70,8
			Toplam	240	100

Tablo 3'e göre katılımcıların %75,8'i kadın, %24,2'si ise erkektir. Katılımcıların %35,4'ü 18-20; %61,3'ü 20-23 ve %3,3'ü ise 24-29 yaş aralığındadır. Katılımcıların %24,2'si 1. Sınıf; %30,8'i 2. Sınıf; %28,3'ü 3. sınıf ve %16,7'si ise 4. Sınıftadır. Katılımcıların %64,6'sının muhasebe dersini ilk defa aldığı, %35,4'ünün ise ilk defa almadığı ortaya çıkmıştır. Katılımcıların mezun oldukları lise türü dağılımlarında %10,8'inin düz lise, %70'inin Anadolu lisesi ve %19,2'sinin ise meslek lisesi mezunu olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların %29,2'sinin yakınlarından muhasebe ile ilgilenen olduğu, %70,8'inin ise muhasebe ile ilgilenen yakının olmadığı ortaya çıkmıştır. Katılımcıların eğitim tamlandıktan sonra öncelikle planladıkları kariyer alanında %34,2'si kamu, %43,7'si özel ve %22,1'i ise akademiye istediklerini ifade etmişlerdir.

5.2. Endişe ve Tutum Ölçeklerine İlişkin Bulgular

Araştırmada kullanılan endişe ve tutum ölçeklerinde yer alan ifadelere katılım durumlarının detaylı açıklaması şöyledir (Tablo 4 ve Tablo 5):

Tablo 4: Muhasebe dersine yönelik endişelerle ilgili elde edilen betimsel istatistikler

İfade	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
	Kişi Sayısı ve Yüzde	Kişi Sayısı ve Yüzde	Kişi Sayısı ve Yüzde	Kişi Sayısı ve Yüzde	Kişi Sayısı ve Yüzde
Muhasebe sınavından önce korku ve aşırı heyecan hissedirim.	24 (%10)	37 (%15,4)	37 (%15,4)	76 (%31,7)	66 (%27,5)
Muhasebe dersine çalışırken çok kaygılanıyorum.	21 (%8,8)	46 (%19,2)	39 (%16,3)	63 (%26,3)	71 (%29,6)
Muhasebe sınavları beni korkutuyor.	19 (%7,9)	39 (%16,3)	40 (%16,7)	62 (%25,8)	80 (%33,3)
Muhasebe sınavı diğer sınavlara çalışmama engel oluyor.	31 (%12,9)	56 (%23,3)	66 (27,5)	45 (%18,8)	42 (%17,5)
Muhasebe dersine olan kaygılarım dönem başından sonuna kadar giderek artmaktadır.	34 (%14,2)	61 (%25,4)	43 (%17,9)	56 (%23,3)	46 (%19,2)
Konuların ilerlemesi kendime olan güvenimi kaybetmeme sebep oluyor.	39 (%16,3)	60 (%25)	49 (%20,4)	55 (%22,9)	37 (%15,4)
Muhasebe dersini alttan almaktan endişeliyim.	42 (%17,5)	41 (%17,1)	28 (%11,7)	57 (%23,8)	72 (%30)
Muhasebe derslerinde diğer derslere göre daha çok gergin ve tedirgin oluyordum.	24 (%10)	46 (%19,2)	40 (%16,7)	69 (%28,7)	61 (%25,4)
Muhasebe dersine ne kadar çok çalışırsam o kadar çok kafam karışıyor.	37 (%15,4)	55 (%22,9)	59 (%24,6)	45 (%18,8)	44 (%18,3)
Muhasebe derslerinde genellikle kendimi başka şeyler(dersle ilgisiz) düşünürken buluyorum.	42 (%17,5)	57 (%23,8)	63 (%26,3)	45 (%18,8)	33 (%13,8)
Muhasebe derslerine girmek istemiyorum.	46 (%19,2)	43 (%17,9)	65 (%27,1)	40 (%16,7)	46 (%19,2)
Muhasebe sorularına isteksiz cevap veriyorum.	44 (%18,3)	47 (%19,6)	64 (%26,7)	47 (%19,6)	38 (%15,8)
Muhasebe dersine çalışırken uykum geliyor.	43 (%17,9)	61 (%25,4)	43 (%17,9)	50 (%20,8)	43 (%17,9)
Muhasebe dersini almaya başladıktan sonra bu ders için yeterli kapasitede olmadığımı düşünmeye başladım.	51 (%21,3)	62 (%25,8)	58 (%24,2)	36 (%15)	33 (%13,8)
Muhasebenin adını bile duymak beni huzursuz eder.	48 (%20)	58 (%24,2)	49 (%20,4)	37 (%15,4)	48 (%20)
Muhasebede fazla kural olması beni bunaltıyor.	33 (%13,8)	39 (%16,3)	65 (%27,1)	57 (%23,8)	46 (%19,2)
Muhasebe terimleriyle karşılaşmak bile beni tedirgin ediyor.	38 (%15,8)	59 (%24,6)	56 (%23,3)	50 (%20,8)	37 (%15,4)
Muhasebe ödevini yaparken bunaliyorum.	38 (%15,8)	58 (%24,2)	46 (%19,2)	54 (%22,5)	44 (%18,3)
Sınıftaki arkadaşlarımdan benden daha iyi olduklarını düşünüyorum.	50 (%20,8)	51 (%21,3)	58 (%24,2)	38 (%15,8)	43 (%17,9)

Muhasebe dersinin hızlı işlenişi dersten geri kalma konusunda beni endişelendiriyor.	40 (%16,7)	47 (%19,6)	61 (%25,4)	56 (%23,3)	36 (%15)
Muhasebe derslerinde anlatılan tüm konuları anlamadığımda endişeleniyorum.	21 (%8,8)	36 (%15)	51 (%21,3)	73 (%30,4)	59 (%24,6)
Muhasebe dersi rüyalarımı giriyor.	131 (%54,6)	39 (%16,3)	28 (%11,7)	21 (%8,8)	21 (%8,8)
Muhasebe dersi hocalarını görmek bile beni tedirgin ediyor.	94 (%39,2)	55 (%22,9)	42 (%17,5)	18 (%7,5)	31 (%12,9)
Muhasebe sorularına cevap verirken utanıyorum.	76 (%31,7)	69 (%28,7)	53 (%22,1)	23 (%9,6)	19 (%7,9)
Muhasebe dersi hocasına derste ve ders dışında konularla ilgili soru sormaya çekiniyorum.	64 (%26,7)	67 (%27,9)	47 (%19,6)	35 (%14,6)	27 (%11,3)

Tablo 4’te katılımcıların “muhasabe sınavı öncesi korku ve aşırı heyecan hissedirim”, “muhasabe dersine çalışırken çok kaygılanıyorum”, “muhasabe sınavları beni korkutuyor”, “muhasabe dersine olan kaygılarım dönem başından sonuna kadar giderek artmaktadır”, “dersi alttan almaktan endişeliyim”, “muhasabe ödevini yaparken bunalıyorum”, “muhasabe derslerinde anlatılan tüm konuları anlamadığımda endişeleniyorum” ifadelerine yüksek bir düzeyde katıldıkları (katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum) belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin muhasabe dersine karşı endişe taşıdıkları ifade edilebilir.

Tablo 4’te katılımcıların “muhasabe sınavı diğer sınavlara çalışmama engel oluyor”, “muhasabe derslerine girmek istemiyorum”, muhasabe sorularına isteksiz cevap veriyorum”, “muhasabede fazla kural olması beni bunalıyor”, ve “muhasabe dersinin hızlı işlenişi dersten geri kalma konusunda beni endişelendiriyor” ifadelerinde “kararsızım” seçeneğini işaretleri belirlenmiştir.

Tablo 4’te katılımcıların, “konuların ilerlemesi kendime olan güvenimi kaybetmeme sebep oluyor”, “muhasabe dersine çalışırken uykum geliyor”, “muhasabe dersini almaya başladıktan sonra bu ders için yeterli kapasiteye sahip olmadığımı düşünmeye başladım”, “muhasabede fazla kural olması beni bunalıyor”, “muhasabe terimleriyle karşılaşmak bile beni tedirgin ediyor”, “muhasabe dersi rüyalarımı giriyor”, “muhasabe dersi hocalarını görmek bile beni tedirgin ediyor”, “muhasabe sorularına cevap verirken utanıyorum”, “muhasabe dersi hocasına derste ve ders dışında konularla ilgili soru sormaya çekiniyorum” ifadelerine katılmadıkları(katılmıyorum veya kesinlikle katılmıyorum) tespit edilmiştir.

Tablo 5: Muhasebe dersine yönelik tutumlarla ilgili elde edilen betimsel istatistikler

İfade	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
	Kişi Sayısı ve Yüzde	Kişi Sayısı ve Yüzde	Kişi Sayısı ve Yüzde	Kişi Sayısı ve Yüzde	Kişi Sayısı ve Yüzde
Muhasebe dersi olduğunda sınıfa girmek istemem.	50 (%20,8)	69 (%28,7)	51 (%21,3)	39 (%16,3)	31 (%12,9)
Nedenini söyleyemem fakat kesinlikle muhasebe dersini sevmiyorum.	38 (%15,8)	52 (%21,7)	53 (%22,1)	42 (%17,5)	55 (%22,9)
Keşke muhasebe ders planından çıkarılsa.	53 (%22,1)	43 (%17,9)	54 (%22,5)	32 (%13,3)	58 (%24,2)
Zorunlu olmasa muhasebe derslerine girmezdim.	35 (%14,6)	41 (%17,1)	48 (%20)	52 (%27,1)	64 (%26,7)
Muhasebe çalışırken aklıma anlamsız şeyler gelir toparlayamam.	44 (%18,3)	59 (%24,6)	61 (%25,4)	42 (%17,5)	34 (%14,2)
Hayatımda hiç kullanmayacağım için muhasebe dersine soğukum.	39 (%16,3)	66 (%27,5)	58 (%24,2)	33 (%13,8)	44 (%18,3)
Muhasebeye ayırdığım zamanın boş ve gereksiz olduğunu düşünüyorum.	56 (%23,3)	86 (%35,8)	41 (%17,1)	25 (%10,4)	32 (%13,3)
Muhasebe dersi olmasa öğrencilik hayatı daha zevkli olur.	34 (%14,2)	62 (%25,8)	53 (%22,1)	43 (%17,9)	48 (%20)
Muhasebe dersi benim için angaryadır.	46 (%19,2)	77 (%32,1)	54 (%22,5)	32 (%13,3)	31 (%12,9)
Bir muhasebe problemi üzerinde düşünmek beni sınırlendirir.	41 (%17,1)	59 (%24,6)	56 (%23,3)	48 (%20)	36 (%15)
En sevmediğim ders muhasebedir.	48 (%20)	69 (%28,7)	36 (%15)	39 (%16,3)	48 (%20)
Daha üst düzey muhasebe konuları öğrenmek isterim.	85 (%35,4)	37 (%15,4)	61 (%25,4)	38 (%15,8)	19 (%7,9)
Eğitim süresince alabildiğim kadar muhasebe dersi almak isterim.	89 (%37,1)	58 (%24,2)	53 (%22,1)	31 (%12,9)	9 (%3,8)
Muhasebe dersinin zorluğu beni cezbeder.	90 (%37,5)	56 (%23,3)	53 (%22,1)	25 (%10,4)	16 (%6,7)
Muhasebe ile ilgili konularda tartışmalara katılmak hoşuma gider.	86 (%35,8)	54 (%22,5)	45 (%18,8)	40 (%16,7)	15 (%6,3)
Muhasebe konularına daha fazla ders saati ayrılmalıdır.	95 (%39,6)	54 (%22,5)	53 (%22,1)	28 (%11,7)	10 (%4,2)
Muhasebe çalışmak beni dinlendirir.	98 (%)	69 (%28,7)	45 (%18,8)	16 (%6,7)	12 (%5)
Muhasebe ile ilgili mesleğimin olmasını isterim.	99 (%41,3)	54 (%22,5)	46 (%19,2)	30 (%12,5)	11 (%4,6)
Mümkün olursa muhasebe öğreticisi olurum.	101 (%42,1)	59 (%24,6)	51 (%21,3)	20 (%8,3)	9 (%3,8)
Muhasebede iddialıyım ve iddialı olmak istiyorum.	96 (%40)	51 (%21,3)	50 (%20,8)	33 (%13,8)	10 (%4,2)
Muhasebe dersleri zevklidir ve beni motive eder.	85 (%35,4)	50 (%20,8)	49 (%20,4)	46 (%19,2)	10 (%4,2)

Muhasebe sevdiğim dersler arasındadır.	89 (%37,1)	51 (%21,3)	41 (%17,1)	46 (%19,2)	13 (%5,4)
Muhasebe çalışma hayatımda gereklidir.	49 (%20,4)	31 (%12,9)	51 (%21,3)	71 (%29,6)	38 (%15,8)
Muhasebe öğrenmek, iş imkânlarını artırır.	32 (%13,3)	22 (%9,2)	50 (%20,8)	87 (%36,3)	49 (%20,4)
Muhasebe öğrenmek ileride gelirime önemli katkılarda bulunacaktır.	35 (%14,6)	24 (%10)	58 (%24,2)	80 (%33,3)	43 (%17,9)
Muhasebe öğrenmek zahmete değer.	51 (%21,3)	30 (%12,5)	69 (%28,7)	59 (%24,6)	31 (%12,9)
Muhasebe dersinde konuları öğrenmede zorlanmıyorum.	69 (%28,7)	36 (%15)	71 (%29,6)	44 (%18,3)	20 (%8,3)
Muhasebe dersi zorunlu değil seçmeli olması gerekir.	43 (%17,9)	46 (%19,2)	58 (%24,2)	37 (%15,4)	56 (%23,3)

Tablo 5'te katılımcıların “nedenini söyleyemem fakat kesinlikle muhasebe dersini sevmiyorum”, “keşke muhasebe ders planından çıkarılsa”, “zorunlu olmasa muhasebe derslerine girmezdim”, “muhasebe öğrenmek, iş imkânlarını artırır”, “muhasebe öğrenmek ileride gelirime önemli katkılarda bulunacaktır” ifadelerine katıldıkları (katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum) tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre katılımcıların muhasebe derslerini sevmedikleri ancak muhasebe derslerinin ileride iş hayatlarına yapacağı katkının da farkında oldukları söylenilebilir.

Tablo 5'te katılımcıların, “muhasebe çalışma hayatımda gereklidir”, “muhasebe derslerinde konuları öğrenmede zorlanmıyorum” ve muhasebe derslerinin zorunlu değil seçmeli olması gerekir” ifadelerinde kararsızım seçeneğini işaretleri belirlenmiştir.

Tablo 5'te katılımcıların “muhasebe dersi olduğunda sınıfa girmek istemem”, “hayatımda hiç kullanmayacağım için muhasebe dersine soğugum”, “muhasebeye ayırdığım zamanın boş ve gereksiz olduğunu düşünüyorum”, “muhasebe dersi olmasa öğrencilik hayatı daha zevkli olur”, “muhasebe dersi benim için angaryadır”, “bir muhasebe problemi üzerinde düşünmek beni sinirlendirir”, “en sevmediğim ders muhasebedir”, “daha üst düzey muhasebe konuları öğrenmek isterim”, “eğitim süresince alabildiğim kadar muhasebe dersi almak isterim”, “muhasebe dersinin zorluğu beni cezbeder”, “muhasebe ile ilgili konularda tartışmalara katılmak hoşuma gider”, “muhasebe konularına daha fazla ders saati ayrılmasını isterim”, “muhasebe çalışmak beni dinlendirir”, “muhasebe ile ilgili mesleğimin olmasını isterim”, “mümkün olursa muhasebe öğreticisi olurum”, “muhasebede iddialıyım ve iddialı olmak istiyorum”, “muhasebe dersleri zevklidir ve beni motive eder” ve “muhasebe sevdiğim dersler arasındadır” ifadelerine katılmadıkları (katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum) belirlenmiştir.

Aşağıdaki tabloda (Tablo 6) bu çalışma için kullanılan ölçeklerin ortalamalarına ve standart sapma sonuçlarına yer verilmiştir. Ortalamaların değerlendirilmesinde ise aşağıdaki değer aralıkları baz alınmıştır:

1,00-1,80 aralığında çok düşük;

1,81-2,60 aralığında düşük;

2,61-3,40 aralığında orta;

3,41-4,20 aralığında yüksek ve 4,21-5,00 aralığında çok yüksek düzeyli olarak sınıflanmıştır (Gönen, 2013: 97).

Tablo 6: Ölçeklerin ortalama ve standart sapma sonuçları

	Endişe Ölçeği	Tutum Ölçeği
Ort.	2,98	2,68
SS	,894	,457

Tablo 6'dan görüleceği üzere, katılımcıların muhasebe dersine yönelik endişeleri orta düzeydedir (Ort.=2,98). Buna göre, katılımcıların muhasebe sınavından önce korku ve heyecanlarını yeteri kadar yenemedikleri, muhasebe derslerine yeteri kadar istekli girmedikleri ifade edilebilir.

Katılımcıların muhasebe dersine yönelik tutumlarına ait ortalamaya bakıldığında (Tablo 6) ise bu değer de orta düzeyde olduğu görülmektedir. Bu değerden de, katılımcıların muhasebe dersini yeteri kadar sevmedikleri, muhasebe dersinin zorunlu olmaması gerektiğini ve muhasebe mesleğini gelecekteki meslekleri olarak düşünmedikleri anlaşılabılır.

Tablo 7: Muhasebe dersine yönelik endişelerle derse yönelik tutumlar arasındaki ilişki

		Endişe	Tutum
Endişe	r	1	,201**
	p		,002
	N	240	240
Tutum	r	,201**	1
	p	,002	
	N	240	240

** . Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 7'de n: kişi sayısını, r: korelasyon katsayısını, p ise anlamlılık düzeyini ifade etmektedir. Tabloda Pearson Korelasyon (r) katsayısı, 201 değerindedir. Bu değer, öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik endişeleri ile tutumları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Yine elde edilen sonuçlardan da görüleceği üzere, korelasyon katsayısının anlamlılık (p değeri) düzeyi de, 002 olduğundan ötürü, korelasyon katsayısının anlamlı olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, korelasyon katsayısı pozitif olduğundan ötürü katılımcıların endişeleri ile tutumları arasında doğrusal ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 8: Cinsiyet değişkeni açısından T Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	F	P
Endişe	Kadın	182	3,05	,900	.236	.03
	Erkek	58	2,77	,843		
Tutum	Kadın	182	2,66	,465	.126	.34
	Erkek	58	2,73	,433		

Tablo 8’de cinsiyet değişkeni açısından endişe ve tutum ölçeklerine uygulanan t-testi sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 8’e göre, cinsiyet değişkenine göre endişe boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu kısımda endişe boyutunda kadınların ortalamalarının (Ort= 3,05) erkeklere göre (Ort= 2,77) daha yüksek olduğu, tutum boyutunda ise erkeklerin ortalamalarının (2,73) kadınların ortalamalarına (2,66) oranla daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Muhasebe dersine yönelik kadın katılımcıların erkeklere göre daha fazla endişe taşıdıkları; erkeklerin ise muhasebe dersine gösterdikleri tutumların daha baskın olduğu belirtilebilir.

Tablo 9: Yaş değişkeni açısından Tek Yönlü Varyans (Anova) Analizi sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p
Endişe	18-20 Yaş	85	3,12	,880	1.619	.20
	20-23 Yaş	147	2,92	,905		
	24-29 Yaş	8	2,80	,717		
	Toplam	240	2,98	,894		
Tutum	18-20 Yaş	85	2,63	,458	.937	.39
	20-23 Yaş	147	2,71	,467		
	24-29 Yaş	8	2,74	,144		
	Toplam	240	2,68	,457		

Tablo 9’da yaş değişkeni açısından endişe ve tutum ölçeğine uygulanan anova testinin sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 9’a göre, yaş değişkeni açısından endişe ve tutum boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun sebebi p değerlerinin 0,05’ten büyük olmasıdır (endişe ölçeğinde p değeri 0,20; tutum ölçeğinde ise 0,39’dur).

Tablo 10: Sınıf değişkeni açısından Tek Yönlü Varyans (Anova) Analizi sonuçları

		N	Ort.	SS	F	p
Endişe	1.Sınıf	58	3,27	,834	2.789	.04
	2.Sınıf	74	2,95	,924		
	3.Sınıf	68	2,86	,930		
	4.Sınıf	40	2,85	,792		
	Toplam	240	2,98	,894		
Tutum	1.Sınıf	58	2,60	,296	2.670	.05
	2.Sınıf	74	2,79	,557		
	3.Sınıf	68	2,61	,474		
	4.Sınıf	40	2,70	,379		
	Toplam	240	2,68	,457		

Tablo 10’da sınıf değişkeni açısından endişe ve tutum ölçeğinde Anova analizinin sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 10’a göre sınıf değişkeni açısından endişe ve tutum boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p değerleri 0,04 ve 0,05 <= 0,05) . Bu kısımda endişe boyutunda 1. Sınıf öğrencilerinin ortalamalarının diğer sınıflara kıyasla daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Birinci sınıf

öğrencilerinin diğer sınıflara kıyasla muhasebe dersine karşı daha endişeli oldukları ve tutumlarının daha belirgin olduğu belirtilebilir. Söz konusu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için çoklu karşılaştırma testi kullanılmış olup aşağıdaki tabloda gösterilmiştir

Tablo 11: Sınıf değişkeni açısından çoklu karşılaştırma sonuçları

Bağımlı Değişken	Sınıfı	Alt Gruplar	Ortalamalar Farkı	p
Tutum	2.Sınıf	1.Sınıf	,191*	,017
		3.Sınıf	,182*	,017
Endişe	1.Sınıf	2.Sınıf	,318*	,041
		3.Sınıf	,411*	,010
		4.Sınıf	,415*	,023

*, Ortalamalar farkı 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 11'e göre 2. sınıf öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik tutumları ile 1. ve 3. sınıf öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik tutumları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yine 1. sınıf öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik endişeleri ile 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik endişeleri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 12: Muhasebe dersini ilk defa alma durumu açısından T Testi sonuçları

	Muhasebe dersini ilk defa alıp almama durumu	N	Ort.	SS	F	p
Endişe	İlk defa	155	2,96	,880	.152	.57
	İlk defa alınmamış	85	3,03	,922		
Tutum	İlk defa	155	2,65	,455	.019	.26
	İlk defa alınmamış	85	2,72	,460		

Tablo 12'de muhasebe dersini ilk defa alma durumu açısından t testi sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 12'de muhasebe dersini ilk defa alma durumuna göre endişe ve tutum boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun sebebi p değerlerinin 0,05'ten büyük olmasıdır (endişe ölçeğinde p değeri 0,57; tutum ölçeğinde ise 0,26'dır).

Tablo 13: Mezun olunan lise türü değişkeni açısından Tek Yönlü Varyans (Anova) Analizi sonuçları

		N	Ort.	SS	F	P
Endişe	Düz lise	26	2,76	,925	1.056	.35
	Anadolu lisesi	168	3,03	,879		
	Meslek lisesi ve diğer	46	2,94	,930		
	Toplam	240	2,98	,894		
Tutum	Düz lise	26	2,71	,403	.124	.88
	Anadolu lisesi	168	2,67	,490		
	Meslek lisesi ve diğer	46	2,69	,354		
	Toplam	240	2,68	,457		

Tablo 13'te mezun olunan lise türü açısından Anova testi sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 13'e göre mezun olunan lise türüne göre endişe ve tutum boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun sebebi p değerlerinin 0,05'ten büyük olmasıdır (endişe ölçeğinde p değeri 0,35; tutum ölçeğinde ise 0,88'dir).

Tablo 14: Muhasebe ile ilgilenen bir yakının olup olmaması değişkeni açısından bağımsız örneklem T Testi sonuçları

	Muhasebe ile ilgilenen bir yakını olup olmadığı	N	Ort.	SS	F	p
Endişe	Var	70	2,92	,938	.764	.45
	Yok	170	3,01	,876		
Tutum	Var	70	2,68	,544	1.781	.99
	Yok	170	2,68	,418		

Tablo 14'te öğrencilerin muhasebeyle ilgilenen bir yakınının olup olmaması değişkeni açısından t-testi sonuçlarına yer verilmiştir. Buna göre Tablo 14'te muhasebe ile ilgilenen yakının olup olmasına göre endişe ve tutum boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun sebebi p değerlerinin 0,05'ten büyük olmasıdır (endişe ölçeğinde p değeri 0,45; tutum ölçeğinde ise 0,99'dur).

Tablo 15: Planlanan kariyer alanı değişkeni açısından Tek Yönlü Varyans (Anova) Analizi sonuçları

		N	Ort.	SS	F	P
Endişe	Kamu	82	3,18	,890	6.324	.00
	Özel	105	3,00	,849		
	Akademik	53	2,64	,900		
	Toplam	240	2,98	,894		
Tutum	Kamu	82	2,73	,547	.912	.40
	Özel	105	2,64	,400		
	Akademik	53	2,67	,410		
	Toplam	240	2,68	,457		

Tablo 15'te planlanan kariyer alanı değişkeni açısından Anova analizi sonuçlarına yer verilmiştir. Buna göre Tablo 15'te eğitim tamamlandıktan sonra planlanan kariyer alanına göre tutum boyutunda anlamlı bir fark bulunmamıştır (bunun nedeni: p değeri=0,40>0,05). Ancak endişe boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur (bunun nedeni: p değeri= 0,000< 0,005). Bu kısımda endişe boyutunda kamu alanını planlayanların diğer gruplara kıyasla ortalamalarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların endişe boyutunda ortaya çıkan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için çoklu karşılaştırma testi kullanılmış olup aşağıdaki tabloda (Tablo 16) gösterilmiştir.

Tablo 16: Planlanan kariyer alanı açısından katılımcıların endişelerinin çoklu karşılaştırma sonuçları

Bağımlı Değişken	Eğitim tamamlandıktan sonra öncelikli olarak planlanan kariyer alanı	Alt Gruplar	Ortalamalar Farkı	p
Endişe	Akademik	Kamu	-,546*	,001
		Özel	-,365*	,037

*.Ortalamalar Farkı 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 16, Tablo 15’te endişe boyutunda bulunan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu ortaya koymak için çizilmiştir. Tablo 16’ya göre, akademik alanda kariyer planlayanların muhasebe dersine yönelik endişeleri ile kamu ve özel alanda kariyer planlayanların muhasebe dersine yönelik endişeleri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir.

6. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada öğrencilerin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı ve öğrencilerin muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumları ile sahip oldukları demografik özellikler arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı ortaya konulmuştur. Çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Katılımcıların(öğrenciler) %75,8’i kadın, %24,2’si ise erkektir. Katılımcıların %35,4’ü 18-20; %61,3’ü 20-23 ve %3,3’ü ise 24-29 yaş aralığındadır. Öğrencilerin %24,2’si 1. sınıf; %30,8’i 2. sınıf; %28,3’ü 3. sınıf ve %16,7’si ise 4. sınıftadır.

Katılımcıların %64,6’sının muhasebe dersini ilk defa aldığı, %35,4’ünün ise ilk defa almadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin mezun oldukları lise türü dağılımlarında %10,8’inin düz lise, %70’inin Anadolu lisesi ve %19,2’sinin ise meslek lisesi mezunu olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin %29,2’sinin yakınlarından muhasebe ile ilgilenen olduğu, %70,8’inin ise muhasebe ile ilgilenen yakının olmadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin eğitim tamamlandıktan sonra öncelikle planladıkları kariyer alanında %34,2’si kamu, %43,8’i özel ve % 22,1’i ise akademik kariyer yapmayı istediklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca:

Öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik endişeleri ile tutumları arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

Öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik endişeleri ile tutumları arasında doğrusal bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumlarının cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Endişe boyutunda kadınların; tutum boyutunda ise erkeklerin ortalamalarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Muhasebe dersine yönelik endişe ve tutumlarının sınıfa göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Endişe boyutunda 1. Sınıf öğrencilerinin ortalamalarının diğer sınıflara kıyasla daha

yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. 2. Sınıf öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik tutumları ile 1. ve 3. Sınıf öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik tutumları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yine 1. sınıf öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik endişeleri ile 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin muhasebe dersine yönelik endişeleri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Muhasebe dersine yönelik endişelerin eğitim tamamlandıktan sonra planlanan kariyer alanına göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Endişe boyutunda kamu alanını planlayanların diğer gruplara kıyasla ortalamalarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Katılımcılardan akademik alanda kariyer planlayanların muhasebe dersine yönelik endişeleri ile kamu ve özel alanda kariyer planlayanların muhasebe dersine yönelik endişeleri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların muhasebe öğrenmenin iş imkânlarını artıracak ve hatta ileride gelirlerine önemli katkıda bulunacağını bilmelerine rağmen daha üst muhasebe konularını öğrenmek istemedikleri, muhasebenin ders planlarından çıkarılmasını istedikleri, muhasebe dersi zorunlu olmasa bu derse girmeyecekleri, muhasebe derslerinde diğer derslere göre daha gergin ve tedirgin oldukları, muhasebe ödevini yaparken bunaldıkları, muhasebe dersine ve sınavlarına karşı endişe duydukları, muhasebe dersini çok sevmedikleri ve ileride muhasebe öğreticisi olmak istemediklerini görülmüştür.

Bu konuyla alakalı yapılacak yeni çalışmalarda bu durumun sebeplerinin ve ayrıca muhasebe derslerinden endişe duyma sebeplerinin de detaylı biçimde araştırılması önerilebilir. Ayrıca birinci sınıfta okuyan öğrencilerin muhasebe dersine yönelik daha fazla endişe duymalarının kapsamlı şekilde sebepleri araştırılmalıdır. Muhasebe dersi veren öğretim görevlilerinin birinci sınıf öğrencileri ile onların endişelerini gidermeye yönelik konuşmalar yapması, onların sorularını yanıtlamaları da önerilebilir.

Kaynaklar

- Adal, A , Yavuz, İ . (2017). Ortaokul öğrencilerinin matematik öz yeterlik algıları ile matematik kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*. 3 (1) , 20-41.
- Akgül, A. & Çevik, O. (2003). *İstatistiksel Analiz Teknikleri SPSS'TE İşletme Yönetimi Uygulamaları*. Ankara: Emek Ofset.
- Alıcı, D. (2013). Okula yönelik Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi: güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 38(168), 318-331.
- Ameen, E. C., Guffey, D. M. & Jackson, C. (2002). Evidence of teaching anxiety among accounting educators. *Journal Of Education For Business*. 78(1), 16-22.
- Biçer, E. B. & İlman, E. (2018). Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörler hakkında görüşleri: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi örneği. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*. 20(4), 995-1020.

- Bougen, P. D. (1994). Joking apart: the serious side to the accountant stereotype. *accounting. Organizations and Society*. 19(3), 320-321.
- Borja, P. M. (2003). So you've been asked to teach principles of accounting. *Business Education Foru*. 58(2), 30-32.
- Buckhaults, J. & Fisher, D.(2011). Trends in accounting education: decreasing accounting anxiety and promoting new methods. *Journal of Education for Business*. 86(1), 31-35.
- Cengiz, S. & Tekin, B. (2019). Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerde strese neden olan faktörlerle derse yönelik tutumları arasındaki ilişkinin araştırılması. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. (81), 183-212.
- Chen, B. H., Hsu, M.S. & Chen, M.H. (2012). The relationship between learning attitude and anxiety in accounting classes: the case of Hospitality Management University students in Taiwan. *Quality & Quantity*. 47(5), 2819-2820.
- Cheng, P.Y. & Liao, W.R. (2016). The relationship between test anxiety and achievement in accounting students with different cognitive styles: the mediating roles of self-regulation. *International Research in Education*. 4(2),15 – 16.
- Clark, C. E. & Schwartz, B. N. (1989). Accounting anxiety: an experiment to determine the effects of an intervention on anxiety levels and achievement of introductory accounting students. *Journal of Accountnrg Education*. 7(2), 149-169.
- Çakıcı, D. (2007). Üniversite öğrencilerinin ortak zorunlu dersler kapsamındaki İngilizce'ye yönelik tutumları. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 27(3), 21-35.
- Çelenk, H., Atmaca, M. & Horasan, E. (2010). Marmara Üniversitesi'nde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe alanına bakış açılarının değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Öneri Dergisi*. 9(33), 159-171.
- Çelik, M. & Serinkan, C. (2011).Muhasebe Dersine Yönelik Tutumlarda Üniversite Öğrencilerinin Bireysel ve Bölümsel Farklılıkları. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*. 13(3), 289-321.
- Çöllü, E. F. & Öztürk, Y. E. (2006).Örgütlerde inançlar-tutumların ölçüm yöntemleri ve uygulama örnekleri bu yöntemlerin değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*. 9(1-2), 375-376.
- Demir, M. & Çam, M. (2006). Muhasebe bölümü öğrencilerinin muhasebe öğreniminde başarılarını olumsuz etkileyen faktörlere ilişkin bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergis*. (32), 160-169.
- Ertuğrul, İ. & Özdemir, S. (2014). Muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının tespiti: Ege bölgesinde bir uygulama. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*. 7(1), 204-214.
- Erol, M. & Erkan, G. (2008). Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörlerin belirlenmesine yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesi'nde bir araştırma. *Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi İİBF Dergisi*. 10(14), 284-301.
- George, D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 Update (10th Edition). Boston: Pearson.
- Gönen, B. (2013).Stratejik yönetim dersinin öğrencilere iş dünyasında gerekli nitelikleri kazandırma düzeyi: Ankara Üniversitesi'nde bir araştırma. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atılım Üniversitesi, Ankara.
- Kandemir, T., Kardeş, Z. & Baykut, E. (2016).Meslek yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe eğitimine bakış açıları: Afyon Kocatepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulları örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 18(2), 133-151.

- Kargar, M., Tarmizi, R. A. & Bayat, S. (2010). Relationship between mathematical thinking, mathematics anxiety and mathematics attitudes among university students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 8, 537–542.
- Kavgacı, T. (2017). A case study: students' attitudes towards academic English courses at faculty of education. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi, Ankara.
- Özdemir, Z. (2018). Sağlık bilimlerinde likert tipi tutum ölçeği geliştirme. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 5(1), 60-68.
- Özdemir, E. & Gür, H. (2011). Matematik kaygısı – endişesi ölçeğinin (MKEÖ) geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 36(161), 39-50.
- Sardarov, E. (2012). Tutum ve davranış. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Temeli, F. & Çınar, Ö. (2017). İİBF öğrencilerinin finansal analiz dersine yönelik başarı ve tutumları arasındaki ilişki: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde bir uygulama. *International Journal of Academic Value Studies*. 3(13), 289-290.
- Thakur, R. K. (2017). A study of the anxiety and attitude of secondary school students for learning of english in himachal pradesh (Yüksek lisans tezi). Aisect Üniversitesi, Hindistan. Web:https://www.researchgate.net/publication/321137141_A_Study_of_the_Anxiety_and_Attitude_of_secondary_students_learning_English_in_Himachal_Pradesh.
- Varıcı, İ. & Bulut, E. (2015). Muhasebe dersine yönelik endişeler ve tutumlar: Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 19(3), 293-314.
- Yamane, T. (2001). *Temel Örnekleme Yöntemleri*. (Esin, A., Bakır, M. A., Aydın, C. & Gürbüzsel, E. Çev.) İstanbul: Litaratür Yayınları.
- Zeytin, M. (2016). Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi. Gökgöz, A. (Der.). *Türkiye'de Muhasebe Eğitimi* (ss.107-156). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

ANXIETY AND ATTITUDES OF HEALTH MANAGEMENT STUDENTS ABOUT ACCOUNTING COURSE: CASE OF ANKARA HACI BAYRAM VELI UNIVERSITY

Seyhan ÇİL KOÇYİĞİT*
Nazmiye EKİNCİ**

Accounting course, which is mostly compulsory for the students of the health management department, is counted among the most difficult courses. Therefore, health management students have some concerns related to accounting courses. These anxieties of the students may affect their attitudes towards these courses. It is known that education has a significant effect on changing attitudes. Therefore, it is thought that the knowledge of the attitudes of the students who provide education services and how to measure them may be an important factor in increasing the quality of education. While there is not a lot of academic study for the anxiety and attitude about accounting education, there are studies that measure concern in statistics, mathematics, English, computer learning, etc., and attitudes towards these courses. The main purpose of this study is to examine the anxiety and attitudes of health management department students and to reveal whether there is a significant difference between the concerns and attitudes towards the accounting course and various variables (gender, age, class, availability of accounting course for the first time, type of high school graduated, whether there is a relative who is interested in accounting and the career area planned after the completion of education. etc.). The population of the research consists of the students of Ankara Hacı Bayram Veli University Health Management Department (health management department consisting of 453 students). The sample of the study was determined by simple random sampling method among the students. The sample of the study consists of 240 health management students from Ankara Hacı Bayram Veli University. In this study, initially, the concept of concern and attitude is explained in general terms, then the relevant literature review is given. Following, the research part was introduced to reveal the students' anxieties about the course and their attitudes towards it. In the

* Ankara Hacı Bayram Veli University, Healthcare Management, E-mail: seyhan.cil@hbv.edu.tr

** İzmir Kavram Vocational School, Healthcare Management, E-mail: nazmiye.ekinci@kavram.edu.tr

research section, 60 questionnaire questions, in which anxiety and attitude expressions were directed to accounting course, were asked to the students. In the study, the questionnaire method was used to obtain the data and the questionnaire conveyed to the participants by face to face survey technique. We used the questionnaire forms that Varıcı & Bulut (2015, 293-314) employed in their study. Cronbach's Alpha internal consistency coefficient values of the questionnaires used in the study were examined one by one. For the anxiety scale, Cronbach's Alpha internal consistency coefficient value is 0.95, which indicates that the anxiety scale is highly reliable. Cronbach's Alpha internal consistency coefficient value of the attitude scale used in the study was determined to be 0.74, which shows that the attitude scale is quite reliable. The data obtained from the research were analyzed with Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) program. After determining the Cronbach's Alpha Internal consistency coefficient of the scales, normality analysis was performed. The results obtained by the normality analysis revealed that the results exhibit a normal distribution. Therefore, t test, anova (one-way analysis of variance) and correlation analyses were used. The results of the study can be stated as follows: 75.8% of the participants (students) are women and 24.2% are men. 35.4% of the participants were 18-20; 61.3% are between 20-23 and 3.3% are between 24-29 years of age. 24.2% of the students were 1st grade; 30.8% were 2nd grade; 28.3% are in the 3rd grade and 16.7% are in the 4th grade. It was found that 64.6% of the participants took accounting course for the first time. In the distribution of high school students, 70% of them are Anatolian high school and 19.2% of them are vocational high school graduates. It was found out that 29.2% of the students were interested in accounting from their relatives. After the completion of the education, 34.2% of the students stated that they wanted to pursue a career in the public sector, 43.8% in private and 22.1% in the academic field. It was determined that the participants made a level of 2.98 (medium level) to the statements that expressed their concerns about accounting courses. In addition, it was found out that the students participated in the expressions expressing their attitudes at the level of 2.68 (medium level). Concerns and attitudes towards accounting course differed significantly according to gender. In the attitude dimension, it was found that the average of men was higher. Finally, it was revealed that there was a positive and linear relationship between the participants' concerns and attitudes towards accounting courses.

Keywords: Accounting, Accounting Course, Anxiety, Attitude.